

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 2,230 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1. ออนไลน์ : 2563-2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,230 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดดังตาราง 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1
จำแนกตามอำเภอที่ตั้งสถานศึกษา

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ข้าราชการครู	ข้าราชการครู
เมืองระยอง	920	135
บ้านค่าย	311	46
ปลวกแดง	429	63
บ้านฉาง	263	38
นิคมพัฒนา	307	45
รวม	2,230	327

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2556 : 121)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 การบริหารจัดการหลักสูตร	จำนวน 5 ข้อ
1.2 การนิเทศการศึกษา	จำนวน 3 ข้อ
1.3 การกำหนดภารกิจและเป้าหมาย	จำนวน 5 ข้อ
1.4 การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ
1.5 การจัดการเรียนการสอน	จำนวน 4 ข้อ
1.6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 7 ประการ ดังนี้

1.1 ปีโย (ครูเป็นที่รัก)	จำนวน 5 ข้อ
1.2 ครู (ครูเป็นที่เคารพ)	จำนวน 4 ข้อ
1.3 ภาวนีโย (ครูเป็นที่น่ายกย่อง)	จำนวน 4 ข้อ

- 1.4 วศดา จ (ครูเป็นผู้รู้จักเหตุผล) จำนวน 5 ข้อ
- 1.5 วจนกษ โม (ครูเป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ) จำนวน 4 ข้อ
- 1.6 คมภิรณจ กถ์ กศดา (ครูเป็นผู้สอนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย) จำนวน 4 ข้อ
- 1.7 โน จฏฐาเน นิโยชเย (ครูเป็นผู้ไม่แนะนำศิษย์ไปในทางที่ไม่ดี) จำนวน 4 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการประเมิน ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการประเมินเจตคติของตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด, หรือการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยมาก, หรือการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยปานกลาง, หรือการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยน้อย, หรือการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยน้อยที่สุด, หรือการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 25 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 30 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้ว จัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็น ว่า ข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการประเมินหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่า ตรง ให้ 0 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ย รายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรม ของครู ได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู จำนวน 30 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู โดยจัดเรียงข้อความหรือ ข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ออกมา วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้ แบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.87 และได้ข้อความ ที่ใช้แบบสอบถามการมีหลัก กัลยาณมิตรธรรมของครู จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.73

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษากับแบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู โดยจัดเรียงข้อคำถาม ตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้ว นำข้อมูลที่ได้ออกมาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู เท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู

7. นำแบบสอบถามทั้งสองส่วนมาจัดเรียงให้เรียบร้อยอย่างสมบูรณ์เป็น 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2564 : 363)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับอย่างสมบูรณ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.80 - 0.99	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.60 - 0.79	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.40 - 0.59	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 - 0.39	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.19	หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item - Objective Congruence : IOC)
2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)